

**แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ
ของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42**

**THE INVOLVEMENT IN ACADEMIC ADMINISTRATION OF THE BASIC
EDUCATION COMMISSION OFF THE SMALL SECONDARY SCHOOLS,
THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE 42**

สุกัญญา ตลอดภพ 1, อาจารย์ ดร.สาธิต ทรัพย์รวงทอง 2
1 นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีวิธีการดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมประชากร ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ จำนวนทั้งสิ้น 144 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ มัชฌิมเลขคณิต (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X}$) 2) เสนอแนวทางการมีส่วนร่วม โดยการจัดประชุมสนทนากลุ่มใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อวิเคราะห์สภาพการมีส่วนร่วมรายด้าน พบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษาอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีส่วนร่วมน้อยที่สุดคือด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้

2. แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน มีแนวทางดังนี้ การสรรหาคณะอนุกรรมการในการจัดทำร่างนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดแผนการดำเนินการและ การรายงานผลการกำกับและติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปีและให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางดังนี้ การมีส่วนร่วมประชุมเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ และร่วมกันวางแผนการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์

ข้อมูลพื้นฐานความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และการกำกับ ติดตาม การนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางดังนี้ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การจัดอบรมหรือศึกษาดูงาน การสนับสนุนรางวัลเพื่อเชิดชูเกียรติ และเป็นขวัญกำลังใจสำหรับครูที่มีผลงานในการพัฒนาการจัดเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการจัดหาผลิตภัณฑ์เพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายและการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษา มีแนวทางดังนี้ การมีส่วนร่วมประชุมเพื่อสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการทรัพยากรต่าง ๆ การจัดหาวิทยากร งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมกำกับติดตามการใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น การกำหนดวิธีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้งบประมาณ การให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุง การใช้งบประมาณทางด้านงานวิชาการของสถานศึกษา

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ / คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

This research The purpose is to study and propose to engage in academic administration of the school board Small Schools. In Nakhon Sawan Office of Education School District 42. How to Conduct a 2 steps.1) study of participation in academic administration of the school board. Population, including basic education committee. Under the Small Schools In Nakhon Sawan A total of 144 people The instruments used in this research was the model with the 5 level. The reliability of 0.96 was used for statistical analysis. The arithmetic mean and the standard deviation .2) to propose to engage in academic administration of the school board. The conference focus groups, content analysis.

The results showed that

1. The condition of participation in the administration of the school board Small Schools. In Nakhon Sawan Office of Education School District 42. Overall, the high level However, when analyzing the participation level. found The side with the most engaging educational resource mobilization at a high level. And at least part of the learning process.

2. The participation in the administration of the school board Small Schools. In Nakhon Sawan Office of Education School District 42.

The policy and planning. The guidelines are as follows: The Nomination Committee in the drafting of educational policy and development plan. Determining an action plan and Reporting, directing and monitoring the operation of the institutions to comply. Ongoing plan And to make recommendations to improve the results of its operations for the year and to approve the results of operations of the schools.

Management curriculum The guidelines are as follows: Participation meeting to give a better understanding. And joint planning to improve the curriculum. Participation in the study. The data were analyzed based on their local needs. Participation in the evaluation of the reliability of the monitoring and evaluation results to improve curriculum.

The learning process The guidelines are as follows: Participation in research in support of the teacher in the classroom to improve teaching and learning. Training or study. Support awards to honor And morale is for teachers who have contributed to the development of teaching and learning. Participation in supply. Materials to teachers for teaching in diverse ways. And participation in governance. Monitoring the quality of education continues.

Educational resource mobilization The guidelines are as follows: Participation meetings to explore and analyze the various resources. Procurement of speakers Budget and Fees To support teaching and learning. Participation in monitoring the use of guest speakers and local knowledge. Procedures are in place to monitor and evaluate the budget. The suggestions and improvements. The budget of the Department of Education.

Keywords: Participation in academic administration / Committee on Basic Education

บทนำ

แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2557 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ที่ได้มีการกำหนดพันธกิจเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และประสานงาน กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนาโรงเรียนมัธยมศึกษาให้มีความเข้มแข็ง โดยมีเป้าประสงค์คือ โรงเรียนมัธยมศึกษา มีความเข้มแข็ง ด้วยระบบคุณภาพ มีประเด็นกลยุทธ์ คือ พัฒนาการบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล เน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการส่งเสริม สนับสนุน การจัดการศึกษา มีจุดเน้นการบริหารจัดการ ดังนี้ สถานศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บริหารจัดการโดยเน้นการมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบ ต่อการดำเนินงาน เช่น สถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองคุณภาพภายนอก และที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ ได้รับการแก้ไข แทรกแซง ช่วยเหลือ นิเทศ ติดตาม เพื่อยกระดับคุณภาพ การจัดการเรียนการสอน และสถานศึกษามีการบริหารจัดการโดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วม ความรับผิดชอบต่อ ผลการดำเนินงาน เพื่อประโยชน์สูงสุดของนักเรียน สร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้บริการและสังคม นอกจากนี้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นิเทศ ติดตาม ประเมินผล อย่างเข้มแข็ง องค์กรคณะบุคคล ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานของหน่วยงานอย่างเข้มแข็ง (สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 , 2557, ออนไลน์) ซึ่งจะเห็นได้จากประเด็นกลยุทธ์ด้านการบริหาร การจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 เน้นไปที่เรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทุกโรงเรียน

จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินิยม (O-NET) ปีการศึกษา 2556 ของสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 , 2557, ออนไลน์)

ปรากฏว่า ผลการประเมินในภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยระดับเขตพื้นที่การศึกษา ต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างผลการทดสอบ ปีการศึกษา 2555 กับ ปีการศึกษา 2556 ปรากฏว่า คะแนนเฉลี่ยในภาพรวม ปีการศึกษา 2556 มีคะแนนเฉลี่ยรวม ลดลงจากคะแนนเฉลี่ยในปีการศึกษา 2555 ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ ที่ไม่บรรลุตามเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทุกโรงเรียน ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการขาดการประสานงานและการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาด้านต่าง ๆ เช่น ด้านการกำหนดนโยบายในการพัฒนางานวิชาการ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และด้านงบประมาณและการระดมทรัพยากรในการสนับสนุนการจัดการศึกษา

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจและต้องการที่จะศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมและแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ใน 4 ด้าน คือ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน 2) ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42
2. เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็กในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ในการวิจัยครั้งนี้ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน 2) ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา 3) ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ 4) ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

2. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากร ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้มาจากประชากรทั้งหมดซึ่งได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก จังหวัดนครสวรรค์ ประกอบด้วย ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนพระภิกษุสงฆ์ หรือผู้แทนองค์กรทางศาสนา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหารสถานศึกษา และประธานกรรมการ รวมโรงเรียนละ 9 คน จำนวน 16 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 144 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก
2. แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก

การทบทวนวรรณกรรม

1. แนวคิดหลักการทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น. 112) ได้กล่าวไว้ว่า คณะกรรมการสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งบทบาทที่สำคัญของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

1. ร่วมกับสถานศึกษากำหนดนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ จุดหมายหลักระดับสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาและแนวดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม
2. ร่วมประสานงานกับองค์กรทุกภาคส่วนในชุมชน เพื่อบริการแหล่งเรียนรู้ และร่วมส่งเสริม สนับสนุน โดยนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
3. ส่งเสริมสนับสนุน และร่วมระดมทรัพยากร เพื่อการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามวัตถุประสงค์
4. ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารงานด้านวิชาการของสถานศึกษา ตลอดจนงานอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควร

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2552, น. 25-30) ได้จัดทำข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ.2552-2561) ในเรื่องการมีส่วนร่วม ไว้ว่า ต้องพัฒนาระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชนและทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาและสนับสนุน การศึกษาและเรียนรู้ให้มากขึ้น เพื่อให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นทุกภาคส่วน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสนับสนุนการศึกษามากขึ้น

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ณัฐพงษ์ กิตติทรัพย์. (2551). ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเขียงเทรา เขต 1

เอื้องทิพย์ สีเหนียง. (2552). ได้วิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอสว่างอารมณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี

วรรณภา ยาสุทธิ. (2554). ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในอำเภอแม่वंงศ์ จังหวัดนครสวรรค์

อรนุช คำสิงห์. (2555). ได้วิจัยเรื่อง บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26

ช่อรัตดา เกสทอง. (2551). ได้วิจัยเรื่อง การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาและนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

2. ขั้นตอนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน คือ 1) ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วม 2) เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 โดยใช้แบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ทั้ง 4 ด้าน โดยใช้การจัดประชุมสนทนากลุ่มใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์ วิเคราะห์ตามลำดับดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 จำแนกเป็นรายข้อ รายด้านและโดยภาพรวม วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (μ) และค่า ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X}$)

ขั้นตอนที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการ สถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

มัธยมศึกษา เขต 42 ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้ ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ และด้านภาระคณาจารย์ทางการศึกษา

ผลการวิจัย

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 ในภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อวิเคราะห์สภาพการมีส่วนร่วมรายด้าน ได้ผลดังนี้

1.1 ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ในภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีสภาพการมีส่วนร่วมต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำร่างนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการกำกับ ติดตามการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา ตามลำดับ

1.2 ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ในภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีสภาพการมีส่วนร่วมต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการสร้างความเข้าใจจุดมุ่งหมายและโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรของสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการประเมินผลการใช้หลักสูตรเพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระ ตามลำดับ

1.3 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ในภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีสภาพการมีส่วนร่วมต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูดำเนินการวิจัยในชั้นเรียน หรือวิจัยเชิงปฏิบัติการและนำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการพัฒนาครูด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการนำระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับ

1.4 ด้านภาระคณาจารย์ทางการศึกษา ในภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีสภาพการมีส่วนร่วมต่ำสุด 3 อันดับสุดท้าย คือ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการวิเคราะห์ความต้องการทรัพยากรที่จำเป็นและขาดแคลน เช่น ด้านครูผู้สอน ด้านงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์อย่างเป็นระบบ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการสนับสนุนหรือจัดหาวิทยากรมาอบรมให้ความรู้แก่คณะครูและนักเรียน และการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาในการกำกับ ติดตามการใช้งบประมาณทางด้านงานวิชาการอย่างเป็นระบบ และโปร่งใสตรวจสอบได้ ตามลำดับ

2. แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42

2.1 ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน ได้แก่ การสรรหาคณะอนุกรรมการในการจัด

ทำร่างนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดแผน การดำเนินการและการรายงาน ผลการกำกับและติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตาม แผนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะ ในการปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปีและให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา

2.2 ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมประชุมเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ และร่วมกันวางแผนการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์ ข้อมูลพื้นฐานความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตร สถานศึกษา และการกำกับ ติดตาม การนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา

2.3 ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการทำวิจัย ในชั้นเรียนของครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การจัดอบรมหรือศึกษาดูงาน การสนับสนุนรางวัลเพื่อ เชิดชูเกียรติ และเป็นขวัญกำลังใจสำหรับครูที่มีผลงานในการพัฒนาการจัดเรียนการสอน การมีส่วนร่วม ในการจัดหาผลิตสื่อเพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลายและการมีส่วนร่วม ในการกำกับ ติดตามคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2.4 ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษา ได้แก่ การมีส่วนร่วมประชุมเพื่อสำรวจและ วิเคราะห์ความต้องการทรัพยากรที่จำเป็นและขาดแคลนในด้านต่างๆ การจัดหาวิทยากร การจัดหา งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมกำกับติดตามการใช้ วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน การกำหนดวิธีการตรวจสอบ ติดตาม และ ประเมินผลการใช้งบประมาณทางด้านงานวิชาการของสถานศึกษา การให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุง การใช้งบประมาณทางด้านงานวิชาการของสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดเล็ก ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน พบว่า มีความสอดคล้องกับ ญัตติพญ กิติทรัพย์กาญจนา (2551) พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเชิงตราเขต 1 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.34 เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ส่งเสริม สนับสนุน ในการจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมของสถานศึกษาค่าเฉลี่ย 4.59 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อนุมัติแผนพัฒนาประจำปีของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.11

2. ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา พบว่า มีความสอดคล้องกับ วรรณภา ยาสุทธิ (2553) พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารหลักสูตรของชุมชนในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง ปัญหาที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ การส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ ชุมชนไม่ค่อยมีเวลาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา มีภาระหน้าที่อื่น ซึ่งอาจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ ภาระหน้าที่งานประจำ มีความรู้ที่น้อย และไม่เห็นความสำคัญในเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรเนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำและพัฒนาหลักสูตร

3. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ พบว่า มีความสอดคล้องกับ วรรณภา ยาสุทธิ (2553) พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการจัดกระบวนการเรียนการสอนของชุมชนในอำเภอแม่वंก่ จังหวัดนครสวรรค์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่อยู่ในระดับสูงสุด คือ ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมให้ข้อเสนอแนะ และส่งเสริมสนับสนุนในการแนะแนวการศึกษาแก่นักเรียน ทั้งทางวิชาการและทางอาชีพ ปัญหาการมีส่วนร่วมในการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชุมชนในอำเภอแม่वंก่ จังหวัดนครสวรรค์ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีปัญหาสูงสุด คือการเห็นความสำคัญของการวิจัยในชั้นเรียนของครู

4. ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษา พบว่า มีความสอดคล้องกับ ฉัฐพงษ์ กิติทรัพย์กาญจนา (2551) พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทราเขต 1 ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านงบประมาณ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.35 เมื่อพิจารณารายชื่อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดซื้อ-จัดจ้างวัสดุของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.60 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ เป็นกรรมการควบคุมการก่อสร้างของสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย 4.18

การนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษานานาชาติ ในจังหวัดนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 42 มีแนวทางการนำเสนอดังนี้

ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน มีแนวทางดังนี้ คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษานานาชาติควรมีส่วนร่วมในการสรรหาคณะกรรมการในการจัดทำร่างนโยบายและแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การกำหนดแผน การดำเนินการและ การรายงานผลการกำกับและติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามแผนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรายงานผลการดำเนินงานประจำปีและให้ความเห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ เอื่องทิพย์ สีเหนียง (2551) พบว่า แนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอสว่างอารมณ์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธยานี้ มีดังนี้ มีส่วนร่วมในการประชุม วางแผน เสนอแนะ ดำเนินการ ติดตาม และประเมินผลการบริหารงานวิชาการทั้ง 4 ด้าน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา มีแนวทางดังนี้ การมีส่วนร่วมประชุมเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ และร่วมกันวางแผนการปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมในการศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานความต้องการของชุมชนและท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการประเมินผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา และการกำกับ ติดตาม การนำผลการประเมินมาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ วรรณภา ยาสุทธิ (2553) พบว่าด้านการบริหารหลักสูตร ชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีความตระหนักและความเข้าใจเรื่องการพัฒนาหลักสูตร โดยต้องร่วมกันวางแผนในการบริหารหลักสูตร เข้าใจถึงปัญหาอุปสรรค ความต้องการ ความเหมาะสมของหลักสูตร นำมาปรับให้เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น ผู้เรียนและชุมชน ตลอดจนจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตร มีการประสานงานกับหน่วยงานอื่น และร่วมกันกำกับ ติดตาม การประเมินผลหลักสูตรและปรับปรุงอยู่เสมอ

ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางดังนี้ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน การจัดอบรมหรือศึกษาดูงาน การสนับสนุนรางวัลเพื่อ

เชิงรุกเกียรติก และเป็นขวัญกำลังใจสำหรับครูที่มีผลงานในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมในการจัดหา ผลิตสื่อเพื่อพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีการที่หลากหลาย และการมีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตามคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องซึ่งสอดคล้องกับ ชอรัตน์ดา เกสทอง (2551) พบว่า ด้านกระบวนการเรียนการสอน มีการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ จัดส่งเข้ารับการอบรม สํารวจแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นและปราชญ์ท้องถิ่น จัดทำหลักสูตรท้องถิ่น เชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้แก่นักเรียน และกำกับ ติดตามผล

ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษา มีแนวทางดังนี้ การมีส่วนร่วมประชุมเพื่อสำรวจและวิเคราะห์ความต้องการทรัพยากรที่จำเป็นและขาดแคลนในด้านต่าง ๆ การจัดหาวิทยากร การจัดหางบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ เพื่อสนับสนุนการจัดการเรียนการสอน การมีส่วนร่วมกำกับติดตามการใช้วิทยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการเรียนการสอน การกำหนดวิธีการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการใช้งบประมาณทางด้านการงานวิชาการของสถานศึกษา การให้ข้อเสนอแนะและปรับปรุงการใช้งบประมาณทางด้านการงานวิชาการของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ อรณูช คำสิงห์ (2555) พบว่า ด้านงบประมาณ สถานศึกษาควรจัดสรรงบประมาณให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญของงานในสถานศึกษา จัดให้มีงบประมาณเพียงพอต่อการบริหารจัดการในสถานศึกษาให้คณะกรรมการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านงบประมาณให้มากขึ้น และคณะกรรมการสถานศึกษาควรเข้ามามีบทบาทในการมีส่วนร่วมในการช่วยระดมงบประมาณช่วยเหลือสถานศึกษาในการบริหารการศึกษา เพื่อให้การบริหารการศึกษาของสถานศึกษาดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ด้านการกำหนดนโยบายและการวางแผน สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการประชุมวางแผน ดำเนินการ ติดตาม ประเมินผลและให้ข้อเสนอแนะอย่างต่อเนื่อง
2. ด้านการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา
3. ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา
4. ด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษา สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่างๆ รวมถึงการเสนอแนะการหางบประมาณจากภายนอก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนที่มีสภาพชุมชนต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภู่งประเสริฐ. (2544). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์บริษัทพิมพ์.
กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ
การวิเคราะห์สาระสำคัญ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์กรมการศาสนา.
กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). นโยบายกรมสามัญศึกษา ปีงบประมาณ 2545. กรุงเทพฯ: กรมสามัญศึกษา.
_____. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)
พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
_____. (2551). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: คูรุสภา ลาดพร้าว.
_____. (2553). แนวทางการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- ช่อรัตต์ดา เกสทอง. (2551). การนำเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ณัฐพงษ์ กิติทรัพย์กาญจนา. (2551). การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1. ภาคนิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- บัญชา แสนศรี. (2545). การวิจัยในชั้นเรียนจากทฤษฎีสู่ปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ ศรีจันทร์. (2548). รูปแบบการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนขนาดเล็กของ
คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอบรรพตพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
นครสวรรค์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ประกิต รัตนสุวรรณ. (2525). การวัดผลประเมินผลทางการศึกษา : ม.ป.ท.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพฯ: สหมิตรออฟเวท.
- วรรณภา ยาสุทธิ. (2554). แนวทางการมีส่วนร่วมของชุมชนตามความคิดของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ในอำเภอแม่वंก
จังหวัดนครสวรรค์. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อรนุช คำสิงห์. (2555). บทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษาของคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 26.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- อำภา บุญช่วย. (2537). การบริหารงานวิชาการโรงเรียน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- อุทัย บุญประเสริฐ. (2540). หลักสูตรและการบริหารวิชาการของโรงเรียน. กรุงเทพฯ: เอส ดี เพรส.

เอื้องทิพย์ สีเหนียง. (2551). การนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตอำเภอสว่างอารมณ์ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอุทัยธานี. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.